

Nové možnosti vzdělávání českých chirurgů v onkochirurgii

Duda M.¹, Ryska M.², Antoš F.³, Žaloudík J.⁴

¹ II. chirurgická klinika, LF UP a FN Olomouc

² Chirurgická klinika, 1. LF UK a ÚVN Praha

³ Chirurgická klinika, 1. LF UK a FN Na Bulovce Praha

⁴ Lékařská fakulta MU, Brno

Tímto sdělením chceme informovat o novém vzdělávacím programu v oboru chirurgické onkologie (onkochirurgie) v České republice, který od roku 2011 umožňuje chirurgům získat v této oblasti oficiální specializaci.

Cílem specializačního vzdělávání je získat vysokou kvalifikaci pro léčbu solidních nádorů. Předpokládá to splnění následujících požadavků:

- zvládnutí teoretických základů oboru onkologie a základních principů diagnostiky nádorových chorob,
- zvládnutí multidisciplinárního přístupu v léčbě nádorových onemocnění a seznámení se se základy chemoterapie a radioterapie s důrazem na moderní zásady neo- a adjuvantní léčby,
- ovládat indikační kritéria radikální i paliativní chirurgické léčby, indikační kritéria miniinvasivních postupů a znalost principů léčby i u hraničících oborů, jako je intervenční radiologie a endoskopie,
- ovládat samostatně prakticky všechny typy onkochirurgických operací v oblasti chirurgie, kterou se onkochirurg zabývá, včetně miniinvasivních endoskopických technik; v oblastech onkochirurgie, které nejsou předmětem jeho pravidelné pracovní náplně, zvládnout principy této léčby,
- ovládat základy vědecké práce a pravidla pro vedení odborných diskuzí a seznámit se s potřebnou zdravotnickou legislativou,
- podílet se na odborné výchově a dalším vzdělávání spolupracovníků, být schopen podílet se na koordinaci a řízení interdisciplinárních týmů.

Pracovní skupina členů výboru České chirurgické společnosti a výboru sekce Onkochirurgie České onkologické společnosti vycházela při vytváření tohoto programu ze zahraničních zkušeností s touto specializací v Evropě a USA [1–4] a z vlastní dlouholeté praxe v onkochirurgii [5–7]. Zpracovaný materiál byl podroben diskuzi a upraven podle připomínek, které zazněly na výboru České chirurgické společnosti.

V současnosti vystupuje stále více do popředí snaha o dosažení maximální kvality v poskytování diagnostické a léčebné péče a zlepšování výsledků v chirurgii. Je nezbytnou nutností sledovat a kontrolovat kvalitu péče a dosažené výsledky. Řada studií prokazuje, zvláště pak u složitějších operací, že kvalita a výsledky se zlepšují úměrně s počtem prováděných operací. Tento princip „high volume hospitals“ vede k nutnosti soustřeďovat specializovanou onkochirurgii do větších center [8]. Tato tendence se postupně začíná prosazovat i u nás. Jednoznačně se již prosadila v oblasti specializované medikamentózní léčby a aktinoterapie vytvořením onkologických center v ČR, kam se soustřeďuje péče o nejzávažnější onkologické pacienty [9]. Nepochybně se tak bude zmenšovat proti současnosti i počet chirurgických pracovišť, kde se budou operovat onkologičtí nemocní, a bude docházet k jejich větší koncentraci ve smyslu principu „high volume hospitals“. Bude tak přibývat chirurgů, jejichž převažující pracovní náplní se stane péče o onkochirurgické pacienty. Z toho vyplývá naléhavá potřeba vyšší specializace v onkochirurgii.

prof. MUDr. Miloslav Duda, DrSc.

II. chirurgická klinika

LF UP a FN Olomouc

I. P. Pavlova 6

775 20 Olomouc

e-mail: miloslavduda@klikni.cz

Obdrženo/Submitted: 8. 1. 2012

Navrhovaný vzdělávací program v oboru chirurgické onkologie (onkochirurgie) je koncipován jako nadstavbová specializace všeobecné chirurgie, jejímž cílem je získat vysokou kvalifikaci pro léčbu solidních nádorů. Doba školení je 3 roky a je zaměřena na získání teoretických a klinických poznatků o nádorových onemocněních. Samozřejmě, že při dnešním stupni specializace nemůže existovat univerzální onkochirurg, který by zvládl operace všech solidních nádorů. V průběhu školení v onkochirurgii se požaduje získání širokého teoretického základu v onkochirurgii a znalostí a praktických zkušeností v samostatném provedení komplexu onkochirurgických operací v rozsahu specializace školenice. Cílem školení je získání zkušeností v diagnostických postupech, v provedení radikálních či paliativních resekčních nádorů, lymfadenektomii a důležitých paliativních postupech. Počet operací není přesně určen, ale doporučuje se počet potřebný k získání dostatečných potřebných zkušeností.

Doporučuje se nejméně 120 onkochirurgických operací. K průkazu potřebných zkušeností musí školenec dosáhnout nejméně 180 bodů. Užívá se tohoto skórovacího systému:

- asistence u velké onkochirurgické operace – 1 bod,
- provedení velké chirurgické operace – 2 body,
- asistence mladšímu chirurgovi u velké onkochirurgické operace – 3 body.

Nejméně polovina ze 120 operací musí být provedena školencem. Operace musí být dokumentovány v záznamu o průběhu školení, tzv. „logbook“.

Požadavky na získání praktických zkušeností je možno rozdělit do následujících modulů a školenc musí získat praktické zkušenosti nejméně z jednoho modulu. Pokud praxe zahrnuje více modulů, nejméně 80 % získaných bodů musí být z jednoho modulu:

- melanomy a sarkomy,
- gastrointestinální chirurgie,

- endokrinní chirurgie,
- chirurgie prsu,
- hrudní chirurgie.

Závěr

Zpracovaný návrh vzdělávacího programu v oboru chirurgické onkologie (onkochirurgie) v České republice byl koncem roku 2008 předán na MZ ČR a po schválení akreditační komise vešel v platnost vydáním ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví ČR, ročník 2011, částka 6, vydaném 29. 6. 2011. Postgraduální vzdělání chirurgů v onkochirurgii bude probíhat na pracovištích akreditovaných pro onkochirurgii a organizačně ho bude zajišťovat nově vzniklá subkatedra onkochirurgie IPVZ Praha, kam je možno podávat přihlášky o zařazení do oboru onkochirurgie (www.ipvz.cz).

Literatura

1. Americká chirurgická společnost, sekce pro onkochirurgii (American College of Surgeons Oncology Group – ACOSOG). Dostupné na: www.fasc.org.
2. Evropská společnost pro onkochirurgii (European Society of Surgical Oncology – ESSO). Dostupné na: www.esso-surgeonline.be.
3. Becker HD, Hohenberg W, Junginger T et al. Chirurgická onkologie. Praha: Grada Publishing 2005.
4. Sabel MS, Diehl KM, Chang AE. Principles of Surgical Therapy in Oncology. In: Chang AE, Ganz PA, Hayes DF et al (eds). Oncology: An evidence-Based Approach. Berlin, Heidelberg, New York: Springer 2006.
5. Duda M, Žaloudík J, Ryska M et al. Surgical Oncology. In: Dusek L et al (eds). Czech cancer care in number 2008–2009. Praha: Grada Publishing 2009: 283–291.
6. Duda M, Žaloudík J, Ryska M et al. Chirurgická léčba solidních nádorů v České republice. Rozhl Chir 2010; 89(10): 588–593.
7. Duda M, Ryska M, Žaloudík J. Specializace v chirurgické onkologii v České republice. Rozhl Chir 2010; 89(10): 619–624.
8. Siewert JR, Siewert MA. High Volume Hospital. Über den Zusammenhang von Fallzahlen und Ergebnisqualität in der Chirurgie. Chirurg 2003; 74: 278–281.
9. Síť onkologické péče v České republice. Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky. Částka 6, srpen 2006.

ERRATUM

Erratum

V Klin Onkol 2011; 24(6) bylo ve článku Antovska S. V. et al. Predictive Values of the Ultrasound Parameters, C-125 and Risk of Malignancy Index in Patients with Ovarian Cancer chybně uvedeno jméno spoluautorky. Správné jméno spoluautorky zní **Basheska N.**